

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ioannis Barzaei Herovm Helvetiorvm Epistolae

Barzaeus, Johannes

Fribvrgi Helvetiorvm, 1657

2. Pugna Laupensis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13014

Rite implorato pectore & ore Deo,
 Publica ne rerum serpent contagia, & aris.
 Exulet à patrijs, pacis alumna salus:
 Iungimus unanimes in mutua fœdera dextras,
 Fœdera in æternos perpetuanda dies, f.
 Ante quidem Vranij, Suintenses, Subsiluani,
 Fœdere juratam pacto inière fidem;
 Illa tamen paucis solum durantia lustris,
 Illa decennalis fœdera juris erant.
 Nunc cincti omnigenis, quâ Sol oriturque caditque,
 Hostibus, atq; omnem Marte mouente stropham:
 Auxilij vano dum nos suspendit hiatu,
 Offunditque meras, Cæsaris aula, moras.
 Dum pro quæsitâ dat mollia verba farinâ,
 Afflictisque ullam ferre grauat opem.
 Condidimus leges, & non violabile F O E D V S,
 Quod nulla extinguant Secula, lustra, dies.
 Fœderis hic scopus est; Vt libertate receptâ,
 Viuat ab indigno, patria tuta, iugo:
 Vt dare cuique suum, casuque urgente, tueri
 Externo afflictos possit ab hoste, focos.
 Neminem inoffensi lædemus: eritque per istas,
 Hospiti & indigenæ, semita tuta plagas.
 Si qua tamen nostros irriter terrâ crabrones,
 Tincta Lycambeo spicula melle feret.
 Parua seges; sed multæ olim, quod remur, aristæ,
 Et velut Idææ Gargara messis erunt.
 Iustitiæ ac Pacis sancitum in pignora F O E D V S,
 Iustitiæ ac Pacis fulciat Alpha, D E V S.

A. Sebast. Munsterus l. 3. B. Cuni von Stocken / a-
 pud Etterlinum, & Munst. citatum. C. D. E. Simlerus l. 1.
 F. Confœderatio hæc descripta est superius l. 1. epist. 8. erecta
 9. Decembris Anno 1315.

II.

ARGUMENTVM.

BERNA Civitates inter Helueticas ad
 multorum inuidiam florescente, in eiusdem Vr-
 bis

bis ac ditionis perniciem plurima sunt moliti celebriores Heluetiæ Reguli, Ducum Austriae partes ex instituto professi. Eminebant in ijs Comites Nidouiaë, Kyburgi, Neocomi, Vallendisij, Grueriae & Arbergæ; qui unâ cum Comite de Fürstenberg, comparato 30000. Virorum exercitu, Laupense oppidum, grauißima obsidione presserunt, in ipsam deinde Bernam arma feralia producturi. Hæc Laupam suam 600. militum præsidio munit, & obtento Trium Pagicorum, vrbisq; Salodoranæ auxilio & c. duce Rudolpho ab Erlach, generoso nobilissimè sanguinis heroë, hostem unde unde instructissimum, ingenti clade profligat, præsidiarijs ipsis (sub Equitibus Antonio à Blanckenberg, & Ioanne à Bubenberg) commissi prælij etiamnum ignaris. Etterltn, Stettler, Munster, alij.

RUDOLPHVS AB ERLACH Eques,
NICOLAUS A VVATTENVVILL,
De conflictu Laupensi.

Mitte manu chlamydem siltris mutare crepâtes
Nûc iubet hora tubas Cõtrita superbia læguet,
Serpit humi fastus, Dum credita mænia & icta
Non extorquendo defendis acinace LAVPAM,
Cogimur extemplò, quia sic fortuna ferebat,
Cogimur absque tuis hostilia castra lacertis
Aggredi, & ardentem pariter committere pugnam.
Vora quidem, stricto dum ferueret alea ferro,
Vvattenvilliacas optabant plurima turmas:
Sed renuente moram, bellumque urgente Gradiuo,
Copia defuerat, gliscentem ex tempore Martem
Seu, Tibi, seu patrijs, quas Vrbs oblessa premebat,
Prodendi Excubijs; ne tali echneide sortem
Nostra sibi Legio faceret fortasse nouercam,
Turba tamen melior majorem vicit, & almo

Agmina freta DEO, propriâ virtute tumentes
 Prostrauère acies. Id quâ ratione sit actum.

Candida proponet paucis Tibi pagina verbis.

Cùm truculenta suo necdum Bellona flagello
 In patria fureret, me Sors non læua decorum
 Fouit munificâ Comitum *Nidoria* in aulâ.

Grata fuit Comiti præsentia nostra *Rodolpho*,

Gratior integritas: patrios cùm verò penates

Funereâ perque arua volans perque oppida pallâ,

Spargeret expositos supremis fama, periculis:

Cæpit amor Patriæ Comitum superare fauorem.

Ille intestino dum præceps fluctuat æstu

Iratæ Nemesis, succendit in arma propinquos

Clamque palamque Viros: bello præfigitur unus

Inclita BERNA scopus: metam hanc hostilia clamant

Agmina, & omnigenis illuc intenditur armis.

Auxiliatrices *Burgundia* conscia turmas

Mittit, & in gyrum flexis gens optima frenis

sequania populi; pacemque exosa propinquæ

Terra *Nuithonia*, decreta in prælia multos

Ascierant Comites, qui pacto fœdere in unam,

Arma parauerunt nimis insultantia, BERNA M.

Burgundos equites violenti turbinis instar

Iurasso egressos, *Neoburgicus* ipse minauit.

Allexitque Comes: peditum misère cohortes

Helueta flauicomi sitientes pila *Suëui*.

Sic Comes *Arberge*, sic *Fürstenbergius* heros,

Sic sua finitimi mittentes agmina passim

Alsatij, festo jam læta epinicia plausu,

Et necdum meriti cantum intonuère triumphii.

Hic ego præcipitem rerum dum examino sortem,

Sic Comitem aggredior. Procerum, *Rudolphe*, corona,

Ter Generose Comes: reuerentia debita charæ,

Debita lex Patriæ, quæ Te ductore, tuisque

Creditur auspicijs supremo proxima fato,

Me reuocat, mandatque tuâ discedere ab aulâ.

Rus mihi Berna ferax, & nostræ congrua stirpi

Atria suppeditat: mihi patria præbet opimi

Prædia culta soli: Si Teque, Tuique sequacem

Foue-

Fouero militiam, Veterem migrare colonum,
 Ipsa, aliumque meis regnare iubebit in agris.
 Ergo vel Officio, quo me tua gratia dignum
 Censuit atque Viros inter suspexit equestres,
 Me redde eximium; Vel si qua emerferit illinc,
 Fortunæ totam tua suppleat arca ruinam.
 Fare age, utrum malis. Miratur talia fatum,
 Respondetque Comes. *Nidouia* nostra probatos.
 Nomen ubi emeritus quoque fert *Erlachius*, agrè
 Belligeraturâ dimittit ab arce Tribunos.
 Propositas id circo acies, ac signa statutz
 Tu quoque militiæ quid nî, *Rudolphe*, sequaris?
 Sic tamen expositum si te iactura tuarum
 Vlla maneret opum: contracti iniuria damni.
 Quid nisi mæstificos causet utrinque dolores?
 Ut tamen aduertas, si te fraudârit opimis
 Naufraga cymba bonis: tot jugerû opûq; charybdim,
 Nulla tibi nostræ reparabunt æra crumenæ.
 I uaser, & patriam succensis eripe flammis.
 Vade bonis auibus; parua est iactura Rodolphi
 Vnius, intensum sine te torquebimus arcum.
 Te sine nostra suam pertexet Arachnea telam,
 Te sine propositi non fiet omissio belli.
 VNVS homo Nobis, in tanto flore virorum,
 Est quasi nullus homo. Tu verò doceberis, inquam,
 Quid queat *Vnus homo*: profitebitur una *Rodolphi*
 Dextera, ab Heluetio quantum dependeat *Vno*.
 Inde vale dicto, patriamque reuersus in urbem,
 Præ foribus stantem primoribus explico sortem,
 Panditur interea funesto janua bello,
 Conspirant Comites, producitur undique miles:
 Illico *Laupensem* (quam indulto Cæsaris emptam
 Soluerat expositis Respublica nostra talentis)
 Plus tricena Virûm glomerantur millia ad Urbem.
 Nempe euertendum primi jam in limine belli,
 Hostis & accensus Mauorte exercitus, istum
 Censuit esse locum: sublato ut carceris huius
 Obice, in *Vrsinam* sæuiret, atrociùs urbem.
 Audiit *Allobrogum* facta hæc præpostera Princeps;

Ac nimis exolus vicina incendia belli,
 Pacificum molitur opus. Patriam inter & hostem
 Vt malè prouectas valeat suspendere rixas,
 Ipse suum ablegat Natum. Studet ille cruentas
 Tollere scintillas: sed turba elata Sabaudum
 Plurima molitum, neglectâ pacis oliuâ,
 Respuit, & Comitem trahit in sua castra *Ioannem*.
 Vsq̄ue adeonè humilem vesana superbia pergis
 Ludibrio tractare gregem? Iam trita per omnes
 Insonuit plateas, jam nota paræmia lippos,
 Cerdonesq̄ue unaq̄ue alios cantare Thrasones
 Hunc docuit Rhythum. Plebs tandem Vrsina peribit;
 Corruet, atque jugum jam sponte suapte subibit, *a.*
 Atque ea sic nostram risit prolusio plebem.

Quâ subter viridem prælabitur *Arula Iuram*,
 Vrbs fecunda solo *salodorum* nobile, cernens
 Militum in exhaustos *Argoia* exire maniplos,
 Dignum Thesèo candorem ostendit amico.
 Vicinæ *Arctopoli* vicina pericula belli
 Ociùs insinuat: supraq̄ue infraq̄ue furentes
 Intimat orchestras: firmandam milite *Laupam*
 (Quò tota incœpti confluerat area belli)
 Officiosa monet: Spatijs cum nempe diurnis
 Copia nulla foret, quæ certos posset amicos
 Reddere, concubiam penetrauit epistola noctem, *b.*
 Magna Vrbs pietas, quam vix desideret ipso
 Nisus ab *Euryalo*: quæ forti milite nostris
 Dum subijt castris, me iudice digna videtur:
 Cui decus, atque omnem det Patria nostra fauorem.

Hæc ubi vicinis rarum sibi sperat ab oris
 Affore subsidium; *Cronburgi* Satrapam ad istos
 Ocyùs ablegat populos, qui nuper amico
 Heluetiæ Australes sociârunt fœdere, Pagos:
 Satrapa *Suitiades*, *Subsiluanosq̄;*, virosq̄ue
 Incitat *Vranios*, illamq̄ue in prælia gentem
 Allicit, egregios quæ nostrâ ætate *Camillos*
 Nutrit, & *AEmilios*: quos pridem & bellica virtus,
 Et *Morgartensis* fecisset adorea claros.

Vna trium Pagum fuit hæc responsio: Amicum

Sors

Sors inimica probat: Sincerum ex ignibus aurum,
 Vera per aduersam patefit dilectio sortem.
 Nunc igitur pressæ, Suitensis & Vria vallis,
 Et Siluanus ager, non tarda iuuamina mittet
 Arctopoli: leget, ecce, dabitque repente trecentos
 Natio quæque Viros; non nomina multa, sed acres
 In fera bella manus. Tulit Vrbs ad sidera tantam
 Gentis amicitiam: nec fœdere quippe, nec ullo
 Obstricti merito, sed vi solius amoris,
 Fortia nongentùm capita emisere Virorum.

Sexcentos alios, generosæ corda farinæ,
 Cepit adhuc Iuuenes, nil hostica pila timentes,
 Per terram Hasseliam VVeissenburgiq; Baronem,
 Subsidio missos. His demum quina Virorum
 Millia, de gremio patriæ telluris & Urbis,
 Ut socias junxere manus: mihi prima, Senatûs
 Arbitrio, Prætura datur, belli que sagacem
 Me iubet esse Ducem conscriptum Curia Patrum.
 Nullæ hîc ambages, nulla argumenta volentem
 Immutant populum; deuoluitur omnis ad unum
 Frustra obluçantem, belli Prætura, Rodolphum.
 Hîc equidem victus populi grauitate iubentis,
 Ingenuam promitto operam, promptosque lacertos
 Impiger, atque agilem conciuibus offero dextram,
 Nequa tamen nostris, inquam, temeraria cæptis
 Irrepat scabies, magis est ratione gerendum
 Quàm rabie bellum: Non agmina densa, sed aptos
 Poscit amatque Viros. Grauiorem nuspiam habemus,
 Quàm Belli, errorem, Volitante per aëra cristâ,
 Illius expresso fas est assurgere verbo,
 Qui præit imperio. Commissa negotia plures
 Cùm minùs expediant, standum est à lege iubentis
 Imperioque Ducis. Si promissura sit istam
 Sponsio vestra fidem; quanquam nos pænè quadruplo
 Excedat numero, laudati moreque Paui
 Turgeat in castris; vestrà tamen indole fretus,
 O Socij, sisulque animi virtute, superbum
 Quid trepidem è nostris propellere finibus hostem?
 Ille quidem diris Laupensem territat urbem

Insidijs, murosque quatit, nostrosque fatigans
 Obsidio ciues, jam erecto brachia vallo
 Inijcit, & crebris fossas circumsonat armis.
 Inter & hæc, festis oblectans agmina ludis,
 Alipedes exercet equos; & puluere tortos
 Circumagens gyros, animos in bella lacescit;
 Instaurotque epulas, & læto prandia cantu
 Exhilarat; gestusque alacres, cursusque, chorosque
 Continuans, acuitque tubas, & in acta trahentes
 Fortia dat stimulos: dextraque, animoque probatos
 Nobiliore duces, in censum extollit Equestrem,
 Præmia virtuti referens: pompaque celebri
 Bellisequas aurata iubet calcaria calces
 Ornare, ac ritu accensas animante fauillas,
 Induit instructos capulis radiantibus enses.
 Inde triumphatâ, grandi agmine & impete, *Laupâ*,
 Obruet *Arctopolim*: Matresque perinde, patresque,
 Et socias cum prole nurus, tectumque focumque,
 Atque adeo totos communi strage Penates
 Perdere, & extremâ quærit damnare ruinâ.
 Hos animos, has ipse minas, hæc fulmina præceps
 Euomit, Ardentem sed enim sedare phrenesin
 Tempus & hora iubet. Rarus sine vindice cælo
 Emersit factus; qui que ocyma cantat, & hostem
 Ante rei summam naso suspendit adunco,
 Hunc sæpe explosâ ludit Victoria palmâ,
 Quare agite, egregium semenque genulque virorum,
 Pristina si vestris vis ac pollentia neruis,
 Si vigor est animis; socias jam intendere vires,
 Promite feruorem, qui infestum crebrius hostem,
 Terribiles imitando Vrsos, vel carpere turpem
 Absque decore fugam, patriisque inhonestius aruis
 Cedere; vel vestri mactatum cuspide ferri,
 Turnatim AEaciam migrare coëgit ad urnam.
 Ciuibus obsessis, nostroque, ut credere fas est,
 Præsidio, si tardet opem, lux altera; certum
 Imminet exitium. Nam quid sexcenta reniti
 Corpora, ter denis jam tandem millibus ausint?
 Sumite quisque; animum, præeuntem quisque; *Rodolphum*.
Intre-

Intrepido comitate gradu: prompta ilicet arma,
 Atque agiles aptate pedes; quærenda repente
 Agmina, miscendæ sunt absque ambagibus ullis
 Dexteræ; & insultans muris *Laupensibus* hostis,
 Seria, post festas, urgendus ad arma, choreas.
 Impetum & hostiles nec vos horrescite plausus,
 Neui titubate animis: quæ multo splendida lux
 In medijs erecta nitent tentoria campis,
 Et Comitum gazæ, Tyrioque insignia texto,
 In jactabundis Labara effulgentia castris,
 Luxuriansque penus? Nobis, si vota secundet.
 Marspiter, in pulchram poterunt obtingere prædam.

Ipfus ego à primæ sectatus flore juventæ
 Agmina, sanguineo persæpe rubescere riuo
 Immodicos sum expertus agros. Sex ipse cruentas
 Pugnavi pugnæ, ubi maior turba, minorem
 Ferre trophæa aciem, semperque Exercitus ingens
 Viderat exiguas, sed jussa capescere promptas,
 Et parere Duci, nec diuidi ab Ordine suetas,
 Præualuisse sibi, Laurumque tulisse, cohortes. c.
 Nunc etiam, nunc orta dies, quâ pauca superbum
 Cædere turba hostem; quâ grex contemptus opimâ
 Tot Comitum, tot quibit opum ditescere prædâ.
 Orta dies, Socij (nî Spes concepta sinistro
 Fallitur augurio) quâ Vos immensa beabit
 Gloria; ubi vestrâ fretus virtute *Rodolphus*.

Tam cupidus in bella acies, Comitemque *Rodolphum*.
 Iam sic præmonitum *Nidovia* in arce, docebit:
 VNVS HOMO quantâ vel possit obesse ruinâ,
 Vel prodesse lucro. Iam dextera prurit, & omnem
 Damnât anhelâ moram. Cauti properemus, & hostem
 Non exspectatis pulsemus rure machæris.
 Sic ratio, Sic hora jubet: sua quisque capeffat
 Tela fatigatis sed palmam exoret ab astris.

Sic mihi adhortanti spondent promptissima morena
 Agmina: raucifono fremit ergo industria cantu
 Buccina; jucundus ferit æthera clamor: ad Alas
 Curritur hostiles, tanquam si ad *Massica Bacchi*
 Munera, & *Assyrio* fumantia prandia luxu

Susciperemus iter. Laudato Exercitus ibat
 Ordine, ubi cunctas, quas legit Berna, cohortes
 Candida puniceo Crux insignibat amictu,
 Signabatque pares. Primo hinc ut cuique licebat,
 Intuitu, turmasque equitum, cuneosque pedestrum,
 Ac toto sparsim diffusas rure cateruas
 Cernere; cum socijs prorumpens *suitia* pagis,
 Si patiaris, ait, jubeasque *Rodolphe*. Iuperbas
 Fert animus gliscitque Equitum tentare phalanges:
 Vos cumulum, quacunq; datur dabiturque, pedestrem
 Fundite: Nos choreas, dum pergræcantur, equestres
 Ecce repentinis, faucant modo sidera, telis
 Cordati aggredimur. Placuere heroica cunctis
 Pectora: dumque Viros pulsato exhortor Olympo,
 Dumque alacres conferre manus, dum tela vibrare
 Impero: fama meas indigna refertur ad aures,
 Extremam titubare aciem; numeroque, globoque
 (Hostica queis totos replerant agmina campos)
 Territam, in abstrusæ querceta recondita siluæ
 Repere & abiectâ fugitare licentiùs hastâ.

Ergo iterum accensis, iterumque, in prælia turbis,
 State viri, exclamo: fugiant, quos fugit honestas:
 Cedant degeneres, erumpat, adultera patrum
 Progenies: firmo, Vos ô genuina parentum
 Pignora, state, gradu. Scabies ac fœtida fungos
 Psora grauet profugos. Toti conducit Ouis,
 Si pecus ægrotans & amaro morbida tabo,
 Exulet à stabulis. Sic sunt cribranda resectis
 Tritica de paleis: sic forti à milite fæcem,
 Sic habilem à tetrâ laticem purgamus amurcâ.
 Sistite, & hostilem mecum unâ inuadite molem.
 Extemplò recreati animi; clanguntque, crepantque
 Classica, funestis in pugnam excurritur armis.
 Et quanquam expositos grauis ardor adureret agros,
 Vrsit belligeros vehementia grandior artus.

Nostra repente phalanx, acuendo strenua ferro,
 Terribilem, dum prima fremunt præludia, stragem
 Inchoat, & medios furibundâ irrupit in hostes,
 Nescia terreri. Muri tamen instar aheni

Princi-

Principio obsistens, dum contra fulminat, hostis;
 Effudere omnes pars ilicet utraque vires:
 Vi via fit nostris: sternuntur inertia passim
 Corpora, caesorum expositi calcantur acerui:
 Alter in alterius titubatque peritque cruore:
 Erepto donec Vexillifer ipse supremus
 Procubuit Labaro: Laxæ fuit ergo superstes
 Copia sola fugæ. Verùm hîc dum nostra pedestrem
 Arma fugant aciem; volitante per arma tumultu,
 Pugnare ancipitem fertur pars altera pugnam,
 Et celerem deposcere opem. Mox ergo iuuandis,
 Quantumvis fessas, Socijs, adjungimus alas.
 Tentabât modicus, compluria millia cætus.
 Totq; cataphractûm molemq; globumque, Virorum
 Ingenti penetrare animo; suspensaque partem
 Tandiu in alterutram dubijs Victoria pennis
 Hæsit, anhelantes quoadusque Exercitus omnis
 Fulciret pugiles. Vnitâ quippe cateruâ,
 Continuo nutare hostis, demittere sensim
 Cornua, & aduerso cœpit languescere fato
 Quin & turbati vaga colla rotare caballi
 Nec rigidis parere lupis: pulsare profundam
 Sessor abactus humum; Comitumq; ac multa ruentû
 Copia Nobilium mordaci occumbere ferro.

Iamque fatigatos orsa est Tartessia Calpe
 Condere solis equos, ac ponto mergere Ibero:
 Cùm sibi diffisæ, nimiam terrente ruinâ,
 Hostis relliquiæ, festino quærere cursu,
 Pluribus ereptam, simul occupare, salutem.
 Deseritur statio, versis properanter habenis,
 Turma tremens Equitum, stridente citatior Euro,
 Auolat, ac tortas superat cursando sagittas.
 Solis ad Occalum gens Gallo idiomate, Celtæ,
 Sequani & Heluetij: sed plebs Germana, citato,
 Assatim ad Eoum properarunt, agmine, Solem.

Tu modo, tu tragico Nobis expone cothurno
 Conscia Melpemone, quantas hæc prælia strages
 Ediderint, pugnata duas non amplius horas!
 Miramur merito Quatuor potuisse virorum

Millia, tot Comites, tot Nobilitatis auitæ
 Stemmata, tot fortes, qui pugnauère, Barones,
 Tam subito à paucâ, spoliari hac luce, cateruâ. d.
 Vidi ego purpureum spumantia membra cruorem.
 Et mutilos Rudolphi artus, quo sospire nuper
 Tollere felices solita est Nidonia cristas:
 Vidi ego, & indignam miseratus pectore pompam,
 Molliter, ô, inquam, meliori marmore digni
 Ossa cubate Viri. Tumbâ decorauit eâdem
 Innocuum, fortuna nimis violenta, Sabaudum,
 Egregium Comitem: armato qui stare laborans
 Arbiter in populo; generosæ fata iuuentæ
 (Dum sibi damnoso nimium cum Care carizat)
 Inter sanguineos, non hostis, finijt hostes.

Ut reliquos taceam; claro hîc è sanguine Sueuum
 Blumbergæ Dominum, præ Scæuolâ & Hectore fortem.
 Addere non pigeat. Vehementem hic inter acerbæ
 Feruorem pugnæ, cernens sine fine ruentes
 Nobilium de censu Equites, Me viuere? clamat;
 Me Libitina istam jubeat spectare ruinam?
 Tot mihi cognatûm tam immanem cernere stragem?
 Tot superesse malis? Rumpat, quid Parca moratur?
 Rumpat & ipsa meum, neglecto stamine, filum.
 En morior, mediosque ruo periturus in hostes,
 Dixit, & effusis inuectus in agmina frenis.
 Auxit Nobilium, transfixus pectora, cætum.

Ergo tot exuuiæ, tot rapta ex hoste trophæa,
 Cumque cataphractis ocreæ, galexque coruscis
 Subnixæ cristis; coccoque nitentia & auro
 Septem & viginti Labarorum insignia, Nobis
 Dona reportatæ tribuère uberrima prædæ.
 Nobiliora tamen gliscens fortuna parâsset
 Munera, ab armicrepâ nî declinâsset arenâ
 Hostis, & erumpens spolium minuisset opimum.
 Nam titubante acie, titubans simul ipse tremensque
 Regulus Arbergæ, carris præfectus, & amplæ
 Custos annonæ, confertis cedere plaustris,
 Confugere Arbergam, gazisque opibusque refertas,
 (Quâ via, quâ spatium, quâ semita. cunque patebat)

Aue-

Auectare, metu cæpit stimulante, quadrigas.

Nos, quibus insignem diuina, id temporis, auxit
 Dextera virtutem: qui Castra acerrima totis
 Fudimus è campis: qui Teque tuasque cohortes
 Carcere; qui *Laupæ* titubantia mænia diro
 Soluimus obsidio: pronas ad sidera palmas.
 Erigimus, gratumque DEO Pæana canentes,
 AETHERA pullamus votis, adeoque celebrem
 Manasse à magno, profitemur, Numine laurum.
 Inde graues spolijs, nostros lætanter amicos
 Vt socios pugnae, sic fulcra insignia palmæ,
 Vrsinam, plaudente choro, comitamur in urbem,
 Gratata *Arctopolis* reduces è puluere Martis
 Suscipit Heroës, ac tam victricibus armis
 Egregios, digno satagens ornare triumpho,
 Inclita magnificâ peragit solemnia pompâ.
 Ipsam adeo, quam tanta beat Victoria, lucem,
 Et tam felici patratum sidere bellum,
 Mandari cedrinis, pro posteritate, tabellis,
 Imperat: ut tantos maneatque iuuetque perennis
 Gratia pancratios. Certè hos (ne texere longam
 Dicar *Odyssæam*) Sophocleo instructa cothurno
 Carmina promeritos, potes hac redimire coronâ.

Obsessam *Laupæ* dum belligeratur ad urbem,
 Adjutæ à Socijs, cedit pulcherrima, *Bernæ*
 Laureæ: parua acies ingentes fundit acervos:
 Tollitur obsidio, rapiuntur ab hoste trophæa;
 Nobilitas immensa cadit: dum ludimur hosti,
 Lufores pereunt: in symbola pacis hiantem
 Sors ferit *Allobrogem*: Sesqui-enecat. horâ Virorum
 Millia plùs quatuor: dum è Nobis quisque strategos
 Aut fugat, aut dextrâ perimit victrice decenos.

A. Procacem hunc Rhythmum, refert Munsterus l. 3. Stett-
 ler. l. 2. f. 56. B. Etterlin, Munster. cit. C. Idem. D.
 Ponunt alij pauciores, alij plures. Stumpfius f. 502. & cum eo
 Grasserus f. 77. addit XIV. Comites occubuisse &c.
 Peracta est pugna, & obtenta Victoria hæc celeberrima Anno 1339.
 mense Iunio.